

Sygn. akt VA Ca 913/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie V Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Robert Obrębski

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. K.

przeciwko M. F. i B. F.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych wyroku od Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 7 października 2021 r., sygn. akt II C 1233/19

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza solidarnie od M. F. i B. F. na rzecz A. K. kwotę 11.250 (jedenaście tysięcy dwieście pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

Robert Obrębski

Sygn. akt VA Ca 913/21

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w sprawie niniejszej przeciwko M. F., B. F. oraz A. T., powód A. K. wniósł o wydanie na swoją rzecz nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym nakładającego na pozwanych obowiązek zapłaty solidarnie na rzecz powoda kwoty 2.489.566,10 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 11 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami procesy. Powód załączył do pozwu indosowany na siebie weksel własny, wystawiony 30 czerwca 2015r. przez (...) Sp. z o.o. spółkę komandytowa w W. na rzecz indosanta – Banku (...)w S. na kwotę 4.806.250,42 zł, poręczonego przez wszystkich pozwanych, jako rodzaj zabezpieczenia kredytu udzielonego ze strony tego banku na rzecz jego wystawcy, który został wypowiedziany z uzasadnionej przyczyny. Powód podawał ponadto w pozwie, że 18 sierpnia 2018 r. zawarł też pisemne porozumienie z pozwanymi, którzy potwierdzili swoje zobowiązanie z weksla i rzekli się wszelkich zarzutów wobec powoda.

Nakaz zapłaty uwzględniający żądanie został wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w dniu 12 czerwca 2019 r. Uprawomocnił się w stosunku do A. T..

Zarzuty od tego nakazu zapłaty wnieśli pozwani M. F. i B. F.. Zakwestionowali w tym środку zaskarżenia skuteczność przejścia praw z weksla na powoda, w stosunku do którego podnosili też zarzut braku legitymacji czynnej, ze względu na przeniesienie spornej wierzytelności przez bank na rzecz należącej do powoda (...) spółka z o.o., które nieskutecznie było ograniczane do przeniesienia odsetek. Podnosili, że powód nie mógł nabyć już zbytej na tę spółkę wierzytelności, ani też praw z weksla, który tylko stanowił jej zabezpieczenie. Podnosili, że powód nie przedstawił zasad, na których oparł wyliczenie kwoty dochodzonej pozwem i że kompensował wierzytelność należą do tej spółki. Podnieśli ponadto,

że porozumienie z 18 sierpnia 2018 r. podpisali pod wpływem błędu oraz że pismem z 1 lipca 2019 r. uchylali się od oświadczenia o uznaniu swoich zobowiązań wobec powoda.

W odpowiedzi na zarzuty pozwanych, powód wnosił o utrzymanie nakazy zapłaty w mocy i obciążenie pozwanych kosztami procesu. Zaprzeczał zarzutom podniesionym przez pozwanych oraz podtrzymywał twierdzenie, że należąca do powoda spółka nie nabyła praw z weksla, lecz tylko odsetki od należności nim zabezpieczonej. Z tego powodu nie została też wpisana do księgi wieczystej jako wierzyciel hipoteczny, mimo że tego rodzaju zabezpieczenie należności głównej z umowy kredytu udzielonego wystawcy weksla na rzecz banku zostało również ustanowione.

Wyrokiem z dnia 7 października 2021 r. Sąd Okręgowy utrzymał w mocy w stosunku do pozwanych M. F. i B. F. nakaz zapłaty wydany w sprawie w postępowaniu nakazowy oraz zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 7800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Nieuiszczone koszty sądowe zostały zaś przejęte na rachunek Skarbu Państwa.

Na podstawie zebranych dowodów, Sąd Okręgowy ustalił okoliczności dotyczące zawarcia umowy kredytowej pomiędzy (...) Sp. z o.o. spółką komandytową jako kredytobiorcą a Bankiem (...) w S. z 14 października 2009 r. na kwotę 1.002.800,64 zł na trzy lata, zabezpieczonego wekslem in blanco wystawionym ze strony tej spółki wraz z deklaracją wekslową i hipotekami na działce nr (...) przy ul. (...) w W., na nieruchomości przy ul. (...) w W. oraz na nieruchomości w miejscowości K., gmina N., na kwoty do 5.000.0000 zł, jak również poręczenia wekslowe udzielone na tym wekslu przez pozwanych oraz przez A. P. z deklaracjami wekslowymi, a ponadto cesja praw z polisy ubezpieczenia drugiej z tych nieruchomości. Sąd Okręgowy opisał treść tych deklaracji wekslowych jako zabezpieczenia głównej należności z kredytu, odsetek, prowizji i kosztów, w tym uprawnienie banku do jego wypełnienia ze wskazaniem kwoty zadłużenia wystawcy z tego tytułu, jak też daty i jego płatności w siedzibie banku, na sumę nie wyższą niż 10.000.000 zł. Opisane przez Sąd Okręgowy zostały też aneksu do umowy kredytu, w tym o zmniejszeniu kwoty kredytu i wydłużeniu terminu jego spłaty do 15 kwietnia 2012 r. Ustalono także zostało, że wobec niewykonywania tej umowy kredytu, pismami z 20 stycznia 2012 r. bank bezskutecznie wzywał dłużnika i poręczycieli wekslowych do zapłaty należności w kwocie 5.342,162,08 zł, w tym należności głównej, wynoszącej 4.806.250,42 zł i odsetek naliczonych wówczas na 535.473,06 zł, następnie wystawił wobec kredytobiorcy bankowy tytuł egzekucyjny z 23 lutego 2012 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

Ustalono też zostało, że 15 grudnia 2014 r. doszło do zawarcia pomiędzy bankiem a (...) spółką z o.o. z siedzibą w W. umowy sprzedaży wymagalnej wierzytelności banku wobec kredytobiorcy w kwocie 6.309.354,81 zł, w tym podanej kwoty kapitału i odsetek naliczonych na kwotę 1.501.975,77 zł i na kwotę 1.128,62 zł. W aneksie do tej umowy, którego data nie została podana, zostało przez jej strony ustalone, że przedmiotem tej wierzytelności jest wyłącznie roszczenie banku wobec (...) Sp. z o.o. spółka komandytowa z tytułu odsetek ona należności głównej z umowy kredytowej z 14 października 2009 r.

Sąd Okręgowy także ustalił, że 13 kwietnia 2015 r. pomiędzy bankiem jako zbywcą a powodem jako nabywcą została zawarta umowa cesji samej należności głównej banku ze wskazanej umowy kredytowej w wysokości 4.806,250,42 zł, bez odsetek i innych należności, wraz z zastosowanymi zabezpieczeniami spłaty kredytu, w której bank się też zobowiązał do wypełnienia weksla in blanco, który był poręczony przez pozwanych, oraz ich wezwać do wykupu weksla w terminie 2 tygodni po ujawnieniu nabywcy jako wierzyciela hipotecznego, a następnie też przenieść na powoda ten weksel przez indos. Na zakupienie tej wierzytelności na swoją rzecz, powód uzyskał w banku osobny kredyt. Weksel został uzupełniony, jak ustalił Sąd Okręgowy, 30 czerwca 2015 r. na kwotę 4.806,250,42 zł. Termin jego płatności został oznaczony na 31 sierpnia 2015 r. Jako miejsce płatności była wpisana siedziba Banku (...) w S.. Powód został też, jak ustalił Sąd Okręgowy, wpisany jako wierzyciel hipoteczny do księgi wieczystej nieruchomości przy ul. (...) w W.. Dłużnik oraz poręczyciele zostali powiadomieni o wypełnieniu weksla i wezwani w dniu 6 sierpnia 2015 r. do jego wykupienia. W dniu 14 października (...), bank przeniósł, jak podał Sąd Okręgowy, w drodze indosu prawa z tego weksla na powoda. Należąca do powoda (...) spółka z o.o. w W. wzywała dłużnika i poręczycieli do próby ugodowej w zakresie zapłaty nabytej należności odsetkowej w kwocie 1.502.104,77 zł. Między zaś powodem a pozwanymi, 18 sierpnia 2018 r. zawarte zostało porozumienie potwierdzające nabycie przez powoda

należności głównej z umowy kredytu z 14 października 2009 r. i praw z weksla, odpowiedzialność z którego wobec powoda potwierdzili pozwani jako poręczyciele wekslowi, z tym że wysokość tej wierzytelności na 10 sierpnia 2018 r. została określona na kwotę 2.489.566,10 zł, na podstawie kalkulacji powoda dokonanej w wiadomości, która przed podpisaniem tego porozumienia została wysłana przez powoda mailem, w którym suma należności głównej z tytułu kredytu wynosząca 4.806,250,42 zł oraz odsetek w kwocie 1.501,975,77 zł, została pomniejszona o kwotę 4.220,000 zł, czyli o należność powoda za nabycie budynku przy ul. (...) w W.. W efekcie tej kalkulacji pozostała część należności głównej przysługującej z tego tytułu powodowi wobec dłużnika i poręczycieli wynosiła 2088.266,19 zł i została powiększona o odsetki od należności głównej za okres od 19 listopada 2015 r. do 10 sierpnia 2018 r., wyliczone na 401.339,91 zł. Łącznie wierzytelność powoda w tej wiadomości została wyliczona na kwotę objętą żądaniem pozwu.

Pozwani, jak ustalili Sąd Okręgowy, nie wywiązali się z tego porozumienia, mimo ich wezwania przez powoda, wnioskami z 22 sierpnia 2018 r., do próby ugodowej i pomimo skierowania przez powoda wezwań wekslowych z 25 marca 2019 r. i przedstawienia weksla w dniu 1 kwietnia 2019 r. do zapłaty. W dniu zaś 1 lipca 2019 r., jak ustalili Sąd Okręgowy, pozwani złożyli wobec powoda pisemne oświadczenie o uchyleniu się od skutków swoich oświadczeń zawartych w treści porozumienia zawartego z powodem 10 sierpnia 2018 r. ze względu na jego złożenie pod wpływem błędu co do jego treści, w tym przedmiotu, wywołanego ze strony powoda, który przekonywał pozwanych, niezgodnie ze stanem rzeczywistym, że jego podpisanie jest korzystne dla pozwanych. Pismem z 30 lipca 2019 r, powód, jak ustalili Sąd Okręgowy, uznał to oświadczenie pozwanych za bezskuteczne.

Oceniając znaczenie prawne dokonanych ustaleń w odniesieniu do żądania pozwu opartego na ważnym wekslu, Sąd Okręgowy nie doszukał się podstaw do uwzględnienia zarzutów pozwanych, lecz do utrzymania wydanego w tej sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i ich obciążenia dalszymi kosztami, związanymi z udziałem po stronie czynnej zawodowego pełnomocnika w toku tej sprawy, wywołanego zarzutami pozwanych, podstaw odpowiedzialności których Sąd Okręgowy się dopatrywał w art. 31 i art. 32 w zw. z art. 103 Prawa wekslowego. Za podstawę faktyczną uzasadnionego żądania uznał bowiem wierzytelność obu pozwanych z tytułu poręczenia weksla wystawionego przez (...) Sp. o.o. spółkę komandytową w W. na rzecz banku jako zabezpieczenie kredytu udzielonego tej spółce, nabytego przez powoda w drodze skutecznego indosu, w związku z przeniesieniem przez bank na powoda, umową z 13 kwietnia 2015 r., należności głównej z tytułu tego kredytu w wysokości odpowiadającej kwocie, na którą ten weksel został wypełniony, zwłaszcza że powód dochodził w tej sprawie części tej należności, wyliczonej w wiadomości mailowej, która została wysłana przed podpisaniem przez strony porozumienia z 18 sierpnia 2018 r., którego Sąd Okręgowy nie wskazał jako podstawy faktycznej tego powództwa, mimo że uznał z drugiej strony, że pozwani bezskutecznie usiłowali uchylić się od skutków tego porozumienia, którego nie zawarli pod wpływem błędu. Sąd Okręgowy za w pełni skuteczną uznał tym samym czynność nabycia przez powoda, umową zawartą 13 kwietnia 2015 r., należności głównej z tytułu kredytu, po tym, jak wcześniejsza umowa jej zbycia na rzecz (...) spółki z o.o. w W. została przez jej strony ograniczona do zbycia odsetek od głównej należności z tytułu kredytu. Powód zaś został wpisany do księgi wieczystej nieruchomości przy ul. (...) w W. jako wierzyciel hipoteczny i skutecznie nabył na drodze indosu wierzytelność z weksla in blanco, który stanowił jej zabezpieczenie, podobnie jak jego poręczenie przez pozwanych. Sąd Okręgowy wskazał, że weksel ten został wypełniony, 30 czerwca 2015 r., zgodnie z warunkami określonymi w deklaracji wekslowej, ciężar zaś wykazania, że określona w nim kwota nie pokrywała się z wysokością wierzytelności w ten sposób zabezpieczonej, spoczywał wyłącznie na pozwanych, którzy tego w tej sprawie nie wykazali. Na gruncie stosunku wekslem tym zabezpieczonego nie zostało więc udowodnione przez pozwanych, że bank nie nabył wobec kredytobiorcy wierzytelności objętej żądaniem pozwu, jeśli na jego uzasadnienie został do niego załączony weksel opiewający na dużo większą kwotę, a z dokumentów złożonych przez powoda, w tym z wyciągu z ksiąg banku, datowanego na 13 kwietnia 2015 r., wynikało, że kredytobiorca jest zobowiązany do zwrócenia kwoty 4.806.250, 42 zł samej należności głównej z tytułu kredytu. Z podanych przyczyn, przywołując art. 493 § 4 k.p.c., Sąd Okręgowy utrzymał w mocy wydany w tej sprawie nakaz zapłaty i obciążył pozwanych solidarnie kwotą 7800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wnieśli pozwani. Zaskarżając ten wyrok w całości, zarzucili Sądowi Okręgowemu naruszenie zasad swobodnej oceny dowodów z art. 233 § 1 k.p.c., w tym dokumentów wskazanych w

apelacji i przesłuchania stron, poprzez wadliwe ustalenie, że umowa przeniesienia spornej wierzytelności kredytowej na powoda była skuteczna, mimo że aneks do umowy jej nabycia przez (...) spółkę z o.o. nie był datowany, oraz że jej wysokość została wykazana przez powoda, który mailem sprzed podpisaniem przez strony porozumienia z 18 sierpnia 2018 r., potrącał nieswoją wierzytelność odsetkową, nabytą przez wskazaną spółkę, tym samym wadliwie przyjęcie, że zabezpieczona wekslem wierzytelność została nabyta przez powoda oraz że przeszła na niego też określona pozwem wierzytelność z weksla, a także że pozwani nie byli w błędzie co do treści wskazanego porozumienia, lecz wyłącznie w odniesieniu do pobudek jego podpisania, a tym samym przeoczenie, że powód wprowadził pozwanych w mylne przekonanie co do wysokości wierzytelności kredytowej i jej nabycia, a ponadto naruszenie art. 235⁽²⁾ § 1 w zw. z art. 227 k.p.c. przez brak zwrócenia się do banku o złożenie dokumentów pozwalających na ustalenie, jaka była wysokość zobowiązania kredytowego. W tym zakresie tej treści wnioski na podstawie art. 380 k.p.c. zostały przez pozwanych ponowione w apelacji, w której zostały także podniesione zarzuty naruszenia przez Sąd Okręgowy: art. 498 § 2 w zw. z art. 499 k.c. poprzez pominięcie zastosowania tych przepisów, mimo że oświadczeniem powoda z 10 sierpnia 2018 r. doszło do potrącenia wzajemnych wierzytelności stron do kwoty 4.220.000 zł, a więc i do umorzenia całej kwoty zasądzonej przez Sąd Okręgowy, który w tym zakresie nie rozpoznał istoty tej sprawy, a ponadto sprzeczne z pierwszym z powołanych przepisów niedostrzeżenie, że w ramach należności przyjętych do tego potrącenia, powód uwzględnił również odsetki w wysokości 1.501.975,77 zł, czyli wierzytelność nabytą przez (...) spółkę z o.o. w W., która powodowie nie przysługiwała; art. 509 w zw. z art. 510 § 1 i art. 6 k.c. poprzez wadliwe uznanie, że powód wykazał swoją legitymację w odniesieniu do głównej należności kredytowej, mimo że dokonał sam potrącenia swojej wierzytelności z należnością wobec pozwanych w kwocie 4.220.00 zł i nie nabył odsetek, przeniesionych wcześniej na rzecz wskazanej spółki; art. 84 k.c. poprzez niedostrzeżenie błędu pozwanych przy podpisywaniu porozumienia z 18 sierpnia 2018 r. co do wysokości długu w stosunku do powoda, mimo że powód kilka dni wcześniej potrącał swój dług w podanej kwocie i nie nabył odsetek od należności kredytowej, które uwzględnił w ramach kalkulacji, na podstawie której wyliczona została kwota objęta powództwem. Na podstawie opisanych zarzutów, pozwani wnosili o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego jej rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, ewentualnie zmianę tego wyroku poprzez uchylenie wobec skarżących wydanego w sprawie nakazu zapłaty, oddalenie powództwa w tej części i obciążenie powoda kosztami procesu, które ponieśli pozwani w obu instancjach, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód wnosił o jej oddalenie i obciążenie obu pozwanych solidarnie na rzecz powoda kosztami postępowania apelacyjnego w wysokości określonej obowiązującymi normami.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnieniu. Ustalenia Sądu Okręgowego, opisane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ze wskazaniem dowodów, które były podstawą ich dokonania, były w pełni prawidłowe, a przy tym wystarczające do rozstrzygnięcia o zasadności powództwa opartego na odpowiedzialności osób pozwanych, wynikającej z poręczenia wekslowego, czyli z art. 31 i art. 32 w zw. z art. 103 Prawa wekslowego, jak słusznie podał Sąd Okręgowy, w pełni także trafnie wskazują, że poręczony przez pozwanych został weksel gwarancyjny, wystawiony przez (...) Sp. z o.o. spółkę komandytową w W. na zabezpieczenie roszczeń Banku (...) w S. wynikających z umowy kredytu z 14 października 2009 r., która też mogła stanowić podstawą roszczeń powoda wobec pozwanych, był bowiem stosunkiem podstawowym w relacji do weksla, z którego można było wywodzić zarzuty przeciwko żądaniu pozwu, tyle że ciężar dowodu, jak słusznie uznał Sąd Okręgowy, spoczywał w tym zakresie na pozwanych i winien zostać wypełniony w ramach postępowania wywołanego zarzutami pozwanych od wydanego w tej sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Jego specyfika polega właśnie na tym, że to właśnie bierna strona obciążona została obowiązkiem podważenia zasadności roszczenia nakazem tego rodzaju potwierdzonego, czyli uzyskanego przez stronę czynną na podstawie silnych z zasady dowodów z dokumentów, wymienionych w art. 485 k.p.c. Tylko bowiem na podstawie tak kwalifikowanych dokumentów, w tym weksli, nakaz tej kategorii może zostać wydany, a więc w wyniku udowodnienia przez powoda, tej kategorii dokumentami, nie tylko zasady odpowiedzialności pozwanych, lecz też i wysokości roszczenia objętego pozwem.

Z obowiązku wykazania podstaw do wydania nakazu wydanego w procesie nakazowym powód w tej sprawie się wywiązał. Do pozwu załączony został tak weksel poręczony przez pozwanych, jak też inne dokumenty wskazujące na to, że powód nabył od remitenta wierzytelność ze stosunku podstawowego, w związku z którym ten weksel został wystawiony, a następnie wypełniony zgodnie z treścią deklaracji wekslowej i przedstawiony pozwanym do zapłaty mniejszej znacznie wierzytelności, która ostatecznie została objęta żądaniem uzasadnionego pozwu.

Wykazane przede wszystkim więc zostało, że umową (...) kwietnia 2015 r., zawartą z udziałem banku jako zbywcą wierzytelności kredytowej, powód nabył wierzytelność dotyczącą wyłącznie należności głównej, która obciążała wystawcę weksla własnego ze wskazanej umowy kredytowej z 14 października 2009 r. Taki przedmiot tej umowy cesji wskazanej wierzytelności został wprost opisany w jej treści. Zbycie tylko tej wierzytelności na rzecz powoda związane było z uprzednią okolicznością przeniesienia przez bank na (...) spółkę z o.o. z siedzibą w W. wierzytelności z tytułu odsetek naliczonych od należności głównej z tej samej umowy kredytowej, jak poprawnie ustalił Sąd Okręgowy na podstawie umowy cesji z 15 grudnia 2014 r. i aneksu do tej umowy, podpisanego przez bank i spółkę powiązaną z powodem, z którego wprost taka okoliczność wynikała, mimo że pierwotnie na rzecz tej spółki miała zostać zbyta nie tylko wierzytelność z tytułu odsetek, lecz także główna należność kredytowa. Zgodną wolą strona tej umowy jej zakres został jednak ograniczony aneksem do zbycia wierzytelności odsetkowej, której wysokość już w umowie z 15 grudnia 2014 r. została osobno określona na kwotę 1.501.975,77 zł. Mogła więc zostać osobno przeniesiona na wskazaną spółkę, także w formie tej treści aneksu, przy zawarciu którego zostało to jednoznacznie przesądzone. To zaś, że ten aneks nie był osobno datowany, nie mogło podważać jego skuteczności, a tym bardziej skuteczności prawnej umowy zbycia głównej należności z tytułu kredytu z 13 kwietnia 2015 r. o jednoznacznie określonym przedmiocie. Przy uwzględnieniu dat zawarcia wskazanych umów zbycia wierzytelności, a przede wszystkim treści tych umów, wskazujących jasno na ich zakres, nie może ulegać wątpliwości, że do podpisania wskazanego aneksu doszło pomiędzy 15 października 2009 r. a 12 kwietnia 2015 r. Ciąg wskazanych zdarzeń jest jednak zupełnie jasny oraz w pełni logicznie uzasadnia przyjęcie, że umową z 13 kwietnia 2015 r., powód w pełni skutecznie nabył należność główną, która obciążała wystawcę weksla, z tytułu umowy kredytowej z 14 października 2009 r., a następnie, skutecznym prawnie indosem 14 października 2015 r., nabył wierzytelność z weksla, który ze strony pozwanych został poprawnie poręczony, po tym, jak w dniu 30 czerwca 2015 r. został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową na kwotę 4.806.250,42 zł, czyli do wysokości w pełni odpowiadającej głównej należności ze wskazanej umowy kredytowej, którą powód nabył umową cesji z 13 kwietnia 2015 r. Zasada odpowiedzialności pozwanych wobec powoda z weksla została więc wykazana, podobnie jak jej zakres kwotowy. Wierzytelność z tego weksla została bowiem wprost wskazana w jego treści na podaną kwotę. Zachodziły więc pełne podstawy do przyjęcia, że na początkowym etapie sprawy, powód wykazał zasadność roszczenia, które zasługiwało na uwzględnienie przez wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Zarzuty braku legitymacji czynnej, nienabycia przez powoda spornej wierzytelności wekslowej i braku jej oparcia w stosunku podstawowym, nie mogły więc zostać uznane za zasadne, tak jak zarzut, że wskazana w wekslu kwota zadłużenia nie wynika ze stosunku, który ten weksel zabezpieczał oraz że wysokość tego roszczenia nie została wykazana w tej sprawie przez powoda, zwłaszcza że ciężar dowodu, jak zaznaczono, w tym zakresie spoczywał na pozwanych, nie zaś na powodzie. To więc pozwani mieli w tej sprawie obowiązek udowodnić, że kwota, na którą weksel został wypełniony w podanej dacie, była większa niż wysokość głównej należności z tytułu kredytu udzielonego przez bank wystawcy weksla na podstawie umowy z 14 października 2009 r. Pozwani tego jednak nie wykazali, Co więcej, z dowodów złożonych do akt, jasno wynika, że wierzytelność wekslowa w pełni odpowiadała wysokości tej należności kredytowej. Nie było w tym zakresie potrzeby uzupełniania materiału dowodowego, w tym o dokumenty zawnioskowane w apelacji na podstawie art. 380 k.p.c.

Podnosząc zarzut niewykazania przez powoda wysokości długu wystawcy weksla ze wskazanej umowy kredytowej, nie kwestionując zresztą skuteczności jej wypowiedzenia, a tym samym wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją, pozwani przeoczyli, że wysokość tego długu została wykazana już wezwaniem banku do dłużnika i poręczycieli weksla z 20 stycznia 2012 r. (k: 167 i nast.). Z jego treści wprost wynika, że główna należność kredytowa wynosiła 4.806,250,42 zł. To samo wynika z treści bankowego tytułu egzekucyjnego wystawionego 23 lutego 2012 r. (k: 180 i nast.). Taka sama wysokość tej należności została podana w wyciągu z ksiąg bankowych, wystawionego przez ten bank w dniu 13 kwietnia 2015 r., czyli na moment nabycia tej wierzytelności przez powoda (k: 202), a przy tym została wyliczona

w oparciu o zapisy zawarte w kartotece rachunków (...) Sp. z o.o. spółki komandytowej, czyli dłużnika głównego, która została do akt sprawy przedłożona (k: 339 i nast.). Zawnioskowanie przez skarżących w apelacji o zobowiązanie tego banku do przedłożenia tożsamej dokumentacji było więc zupełnie zbędne. Objęte tym wnioskiem dokumenty zostały bowiem zebrane w aktach tej sprawy, a przede wszystkim wykazywały, że zobowiązanie tej spółki ze stosunku podstawowego zostało wyliczone na podaną kwotę, czyli że wpisanie do weksla tej samej kwoty w pełni było zgodne z treścią deklaracji podpisanej przy jego wystawieniu i przekazanej również poręczycielom, czyli pozwany. Z tych względów zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 235² § 1 w zw. z art. 227 k.p.c., nie mógł zostać uwzględniony przez Sąd Apelacyjny, podobnie też jak wniosek dowodowy oparty na art. 380 k.p.c.

Sąd Okręgowy poprawnie też uznał, że wierzytelność nabyta przez powoda umową z 13 kwietnia 2015 r. nie została w żadnej części potrącona przez powoda, w szczególności w treści wiadomości mailowej z 10 sierpnia 2008 r., wysłanie do pozwanych której poprzedzało podpisanie przez strony pisemnego porozumienia z 18 sierpnia 2018 r., pomimo tego, że dokonana w tej wiadomości kalkulacja też uwzględniała wierzytelność odsetkową, nabytą przez(...) spółkę z o.o. w W., aneksowaną umową z 15 grudnia 2014 r., czyli mimo tego, że powód w tej kalkulacji uwzględnił też jej nabycia na rzecz tej spółki, a tym samym jej powiązanie kapitałowe z powodem.

Poza sporem natomiast pozostaje, jak słusznie podniesiono w apelacji, że wierzytelność z tytułu odsetek od kapitału kredytowego nabytego przez powoda, która była wyliczana na 1.501,975,77 zł, została w tej kalkulacji uwzględniona. Nie była jednak przedmiotem potrącenia. Nie przysługiwała ponadto powodowi.

Uwzględnienie tej należności, z kalkulacyjnego punktu widzenia, wynikało z powiązania powoda ze spółką, która tę wierzytelność nabyła. Kalkulacja, która w tym mailu, została dokonana uwzględniała również własny dług powoda wobec pozwanych z tytułu nabycia nieruchomości przy ul. (...) w W.. Oświadczenie powoda miało wymiar wyłącznie arytmetyczny. Nie polegało zaś na dokonaniu przez powoda potrącenia własnej wierzytelności w stosunku do obu pozwanych, nabytej umową z 13 kwietnia 2015 r., z wierzytelnością pozwanych ze wskazanego tytułu w wysokości 4.220.000 zł. Uwzględnienie tej kwoty w tej kalkulacji można uznać co najwyżej za jednostronną czynność niewłaściwego uznania przez powoda swojego długu w tej kwocie wobec pozwanych. W treści tej wiadomości nie zostało jednak przez powoda złożone oświadczenie dotyczące potrącenia własnej wierzytelności w kwocie 4.806.250,42 zł z wierzytelnością pozwanych w wysokości 4.220.000 zł Tego rodzaju czynność, aby była skuteczna i w ogóle dokonana, musi polegać na jednoznacznym złożeniu przez wierzyciela oświadczenia o dokonaniu potrącenia, przejawiającego jego wolę umorzenia obu wymagalnych wierzytelności do wysokości należności niższej. Z dowodów w tej sprawie zebranych nie wynika, aby wierzytelność pozwanych wobec powoda była wymagalna. Przede wszystkim z treści omawianej wiadomości mailowej zupełnie nie wynika, aby powód złożył w tej formie oświadczenie o potrąceniu tych obu wierzytelności. Tym bardziej nie wynika, nawet z apelacji, aby kiedykolwiek tej treści oświadczenie składali pozwani, mimo że mogliby skorzystać z tego prawa.

Z omawianej wiadomości po prostu tylko wynika, że uwzględniając własny dług w stosunku do pozwanych, uznając do pośrednio, nie dokonując potrącenia obu tych wierzytelności, powód zdecydował się na ograniczenie kwoty objętej pozwem do należności wyliczonej w sposób podany w tym mailu, pomimo tego, że dysponował tak wekslem na kwotę 4.806.250,42 zł, a ponadto mimo tego, że nabył od banku taką właśnie główną wierzytelność kredytową, której żadna ze stron nie potrącała, mimo że obie miały taką możliwość, jeśli dług powoda wobec pozwanych był wymagalny. Powód mógłby więc dochodzić pozwem wniesionym w te sprawie nawet całej kwoty, na którą weksel został wypełniony przed jego indosowaniem na rzecz powoda. Pozwani, mimo że też mieli możliwość złożenia oświadczenia takiej treści, czyli doprowadzenia do umorzenia obu wierzytelności, tyle że przed wniesieniem pozwu, nie skorzystali z takiego prawa, podobnie jak powód. To zaś, że w ramach kalkulacji zaprezentowanej w mailu z 10 sierpnia 2018 r., powód uwzględnił także wierzytelność odsetkową nabytą przez(...)Spółkę z o.o. w W. nie miało istotnego znaczenia. Nie ograniczało ani wysokości wierzytelności powoda wobec pozwanych, nabytej od banku, ani też kwoty, na którą weksel został wystawiony. Nie pozbawiło ponadto pozwanych w żadnej części prawa do potrącenia swojej wierzytelności w kwocie 4.220.000 zł z całą kwotą objętą wydanym w tej sprawie nakazem zapłaty, także po zakończeniu postępowania w tej sprawie, jak też dochodzenia różnicy na korzyść pozwanych w osobnym procesie albo zaproponowania wskazanej

spółce jej nabycia w celu umorzenia własnego długu pozwanych z tytułu wierzytelności odsetkowej, która została przez nią nabyta aneksowaną umową z 15 grudnia 2014 r. Nie sposób było więc uznać, aby wydając wyrok utrzymujący w mocy wydany w tej sprawie nakaz zapłaty Sąd Okręgowy naruszył art. 498 § 2 w zw. z art. 499 oraz art. 509 w zw. z art. 510 § 1 k.c., zwłaszcza że chodziło w istocie o podważanie w tych zarzutach poprawność ustaleń dokonanego przez Sąd Okręgowy w odniesieniu do kwoty wierzytelności nabytej przez powoda i sposobu kalkulowania kwoty dochodzonej pozwem w mailu z 10 sierpnia 2018 r. Na gruncie w pełni poprawnych ustaleń, żaden z powołanych przepisów nie został naruszony przez Sąd Okręgowy. Dodać natomiast należy, mimo że nie było to podnoszone w apelacji, że na kwotę objętą pozwem i wydanym w sprawie nakazem zapłaty, poza należnością główną nabytą przez powoda od banku umową z 13 kwietnia 2015 r., składała się wierzytelność z tytułu odsetek od kwoty 2088.266,19 zł, naliczonych za okres od 19 listopada 2015 r. do 10 sierpnia 2018 r., na co powód wskazywał w powołanej wiadomości mailowej. Kwota uwzględniona zaskarżonym przez pozwanych nakazem zapłaty była znacząco jednak niższa niż należność wekslowa, odpowiadająca głównej kwocie należności kredytowej, zabezpieczonej wekslem stanowiącym podstawę odpowiedzialności pozwanych wobec powoda.

Wydanie wyroku utrzymującego w mocy nakaz zapłaty z 12 czerwca 2019 r. w pełni więc odpowiadało art. 31 i art. 32 w zw. z art. 103 Prawa wekslowego. Zarzuty naruszenia powołanych przepisów przez Sąd Okręgowy nawet nie zostały podniesione w apelacji pozwanych. Zarzut dotyczący natomiast naruszania przez Sąd Okręgowy art. 84 k.c. nie miał dla sprawy istotnego znaczenia. Podstawę tego nakazu stanowił bowiem weksel załączony do pozwu, nie zaś porozumienie z 18 sierpnia 2018 r. Dodać dla formalności należy, że zarzut ten nie został podzielony przez Sąd Apelacyjny. Jeśli bowiem mailem z 10 sierpnia 2018 r. tylko doszło po stronie powoda do niewłaściwego uznania swojego długu w wysokości 4.220.000 zł, nie zaś do potrącenia z tą wierzytelnością własnej wierzytelności na większą znacznie kwotę, nie sposób było uznać, by przy podpisywaniu przez obie strony porozumienia z 18 sierpnia 2018 r., powód wprowadził pozwanych w winy swojej w błąd co do wysokości wierzytelności, na którą opierał weksel przedstawiany do zapłaty pozwany, mającym świadomość powiązania powoda ze spółką (...) w W.. Apelacja pozwanych nie zasługiwała więc na uwzględnienie.

Oddalenie apelacji przemawiało za zasadnością wniosku o obciążenie obu pozwanych kosztami postępowania apelacyjnego, poniesionymi przez powoda. Na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Sąd Apelacyjny zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 11.250 zł, na którą się złożyła podstawowa stawka za udział po stronie czynnej zawodowego pełnomocnika w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanego przepisu i art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

Robert Obrębski